

DUŠEVNE MOTNJE IN ZMOŽNOST ZA DELO

DUŠEVNE MOTNJE IN ZMOŽNOST ZA DELO

DUŠEVNE MOTNJE

DUŠEVNE MOTNJE

IN ZMOŽNOST ZA DELO

IN ZMOŽNOST ZA DELO

Psihiatrična
bolnišnica
Begunje

Begunje,
24. in 25. oktober
1997

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

*Organizacijo strokovnega srečanja je sofinanciral Zavod za
zdravstveno zavarovanje Slovenije.*

Zbornik
DUŠEVNE MOTNJE IN ZMOŽNOST ZA DELO

Psihiatrična bolnišnica Begunje, 1998

Urednika: Janez Romih, Andrej Žmitek

Prevodi in lektoriranje: Marija Žmitek

Oblikovanje: Barbara Bogataj-Kokalj

Tisk: Medium d.o.o.

Naklada: 350 izvodov

Po mnenju Ministrstva za znanost in tehnologijo št. 415-01-163/97
z dne 23.12.1997 šteje zbornik med proizvode, za katere se plačuje
5-odstotni davek od prometa proizvodov.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

616.89:331(082)

DUŠEVNE motnje in zmožnost za delo : (zbornik), Begunje, 24., 25.
oktober 1997 / (urednika Janez Romih, Andrej Žmitek ; prevodi
Marija Žmitek). - Begunje : Psihiatrična bolnišnica, 1998

1. Romih, Janez 2. Žmitek, Andrej
72217344

Begunje, 24., 25. oktober 1997

**DUŠEVNE MOTNJE
in zmožnost za delo**

Psihiatrična bolnišnica Begunje

- 7** POZDRAVNE BESEDE; *Janez Romih*
- 10** DELAZMOŽNOST IN ANAMNEZA; *Lev Miličinski*
- 17** OCENJEVANJE DELAZMOŽNOSTI; *Marjan Bilban*
- 38** PRAVNI VIDIKI USPOSABLJANJA IN ZAPOSLOVANJA DUŠEVNO OBOLELIH OSEB; *Janez Drobnič*
- 45** SHIZOFRENIJA IN DELAZMOŽNOST; *Vukosav Žvan*
- 51** AFEKTIVNE MOTNJE IN ZMOŽNOST ZA DELO; *Andrej Žmitek*
- 68** ORGANSKE DUŠEVNE MOTNJE IN DELAZMOŽNOST; *Miloš Frančiček Koba*
- 79** DELOVNA ZMOŽNOST NEVROTIKOV; *Marga Kocmur*
- 90** ODVISNOST OD ALKOHOLA IN DELAZMOŽNOST; *Jože Jakopič*
- 106** DUŠEVNE MOTNJE IN SPOSOBNOST ZA VOŽNJO MOTORNIH VOZIL V CESTNEM PROMETU; *Marjan Bilban, Jože Jakopič*
- 127** DUŠEVNE MOTNJE IN SPOSOBNOST ZA VOJAŠKO SLUŽBO; *Dušan Žagar*
- 135** OCENJEVANJE DELAZMOŽNOSTI DUŠEVNIH BOLNIKOV V SPLOŠNI MEDICINI; *Marjeta Zupančič, Janko Kersnik*
- 142** SOCIALNI SISTEM ZVEZNE REPUBLIKE NEMČIJE; *Bojan Avšič*
- 152** IZKUŠNJE OB DELU V ZDRAVNIŠKI KOMISIJI; *Ljiljana Grbanović-Lješević*
- 159** IZKUŠNJE OB DELU V INVALIDSKI KOMISIJI I. STOPNJE; *Marijan Pregl*

169 PREGLED DELA INVALIDSKIH KOMISIJ V SLOVENIJI V OBDOBJU 1992-1996; *Marjan Rus, Niko Arnerić*

176 OCENJEVANJE PSIHIATRIČNE INVALIDNOSTI, KOT JO VIDI PSIHIATER V DRUGOSTOPENJSKI INVALIDSKI KOMISIJI; *Vukosav Žvan*

181 POVZETKI POSTERJEV

Janez Romih

***Cenjene predavateljice in predavatelji,
spoštovane, drage kolegice in kolegi,***

Letos smo morda imeli priložnost za majhen predah. Ne zato, ker bi si že umišljali, da si lahko privoščimo počitek na nekakšnih lovorikah doslej uspelih seminarjev, marveč zato, ker je Slovenski psihiatrični kongres sklenil svoje prvo gnezdo splesti kar sredi tradicionalno “našega” meseca oktobra. Povsem upravičeno smo se spraševali, koliko strokovne vneme sploh lahko še ostane nepotešene po tako imenitnem dogodku. Zdelo se je, da so tokrat Begunje odveč. Pri tem seveda nobenemu od nas v resnici še na kraj pameti ni bilo, da nam kdo hodi v zelje. Sprijaznili smo se enostavno z dejstvom, da vsako leto oktobra v jesenski tihi čas priletijo Kosovelove brinovke na Kras in se splazi megla v Ljubljansko kotlino in pritepe zgodnja zmrzal na Gorenjsko in da dišijo oktobra ulice po pečenem kostanju in je povsod, kamor se obrneš, takšno ali drugačno strokovno srečanje.

Skušnjava, ki je vabila k opustitvi letošnjega seminarja, je bila še naprej velika. A ko so v hiši vselej budne, tako imenovane “sile kontinuitete” zaslutile, da v meni ni več dovolj potrebne ambicije in strasti, so vzele stvar v svoje roke in jo hitro postavile na pravo mesto. Navsezadnje smo vsi skupaj presodili, da je bolje, da seminar je, kot da ga ni, pa čeprav bi utegnile nekatere neugodne okoliščine oklestiti število udeležencev. Na tihem smo tudi upali, da so dosedanji takšni dogodki s svojim resnim strokovnim pristopom in tkanjem prijateljskih vezi pustili za seboj vsaj nekaj prediva medsebojne naklonjenosti, ki bo koga od kolegic in kolegov, vsemu navkljub, znova pripeljalo v Begunje.

Temo za seminar, namenjeno prvenstveno zdravnikom splošne prakse, specialistom medicine dela in športa in psihiatrom, smo izbrali po temeljitem

premisleku. Z aktualnim in polemičnim nabojem, ki ga nosi v sebi, naj bi zadevala senzibilnost prvih, drugih in tretjih in še koga, ki poklicno in interesno vstopa na to področje. Določena obotavljivost, preden smo se dokončno odločili, nekakšen strah pred letenjem, pa je dala slutiti, kako neradi smo zapustili kolikor toliko trdna in varna tla, ki so jih nam (medicincem) nudile vsebine prejšnjih seminarjev. Ampak tako to je. Verjetno ga ni med nami, ki ne bi kdaj občutil, na kako tanki skorji objektivnega slonijo včasih njegove ocene o delazmožnosti zaupanih mu pacientov, in mu pri tem ne bi kalila notranjega miru kopica vprašanj, recimo, kje se prične, kakšna je in do kod sega vloga zdravnika, ko se znajde v vrtincu vseh mogočih dinamizmov, porajajočih se v odnosu človeka do dela, na njegovo presojo pa pritiskajo poleg in mimo bolezni še mnoge druge, bolj ali manj imperativno intonirane pacientove eksistenčne razsežnosti. Kmalu se bo pokazalo, koliko pravih in navideznih odgovorov na ta in še druga vprašanja skriva seminar v svojih nedrjih in ali bodo med koraki, ki jih bomo skušali narediti v smeri boljših, uporabnih rešitev, res tudi stopinje, ki nas bodo dejansko popeljale iz začaranih krogov naših vsakodnevnih tovrstnih dilem.

Čeprav s trditvijo ni pretiravati, je vendarle res, da usodo seminarjev krojijo tudi predavatelji. Kolega Žmitek, ki je sposoben in pripravljen naložiti si na ramena občudovanja vreden tovor obveznosti, ne da bi se mu to na zunaj kakorkoli poznalo, si je znal utreti pot do vaših src. Verjetno ne bomo nikoli izvedeli, v kolikšni meri je kdo med vami obžaloval, da se je pustil povabiti k sodelovanju. Vse tegobe svoje velikodušne privolitve, ki ste si jih nakopali, ste stoično prenesli. Upam, da boste ob naši hvaležnosti doživeli v samem poteku seminarja tudi nekaj trenutkov lastnega zadovoljstva in radosti.

Filozofija naše bolnišnice ni nagnjena k jadikovanju in moledovanju, kot ni značilno zanjo, da bi izgubila občutek za realnost. Tuja ji je pretirano medijsko obsijana dobrotelost, ne odklanja pa, ko je to potrebno in smiselno, rok, ki ji ponujajo pomoč na manj atraktiven, a korekten način. Zato smo seveda veseli že nekaj let trajajočih odzivov naših sponzorjev, ki tako zelo učinkovito spreminjajo naša tesnobna občutja, da se zadeva finančno ne bo izšla, v stanje blagodejne brezskrbnosti. Omahljivcev med vami takorekoč ni. Tu in tam kakšna izjema, ki zataji, pa vendarle samo potrjuje, da ljubezen na prvi pogled še ne pomeni zvestobe do groba.

Hoteli priznati ali ne, v prireditelju se skriva vselej tudi malo zapeljivca. Seveda je najpametneje in daleč najbolje, če skuša omrežiti udeležence predvsem z zgledno organizacijo in ustreznim strokovnim nivojem seminarja. Na razpolago pa ima še druga bolj ali manj dovoljena sredstva. Lani smo vam na primer "podtaknili" očarljivo Schubertovo glasbo, letos pa vas s

toplino svojih barv obdajajo likovna dela slikarke Milenke Houška-Pavlinove. Vendar s tem še ni vsega konec, kajti na steno smo razpeli platno. Predvajali bomo film, ki je nastal v domačem studiu in je delo amaterjev. Je pripoved o naši bolnišnici z manj običajnega zornega kota.

Spoštovani in dragi gostje, lepo pozdravljeni in dobrodošli med nami. Skupaj z ostalimi v graščini se veselim vašega obiska. Težko je napovedovati, koliko dobrega in koristnega se bo izcimilo iz njega; veliko, če bi o tem odločale želje. Naj bo film uvod v dogajanje, ki bo danes in jutri polnilo jadra naših pričakovanj, upam, da z bogato izkušnjo, kritično in pronicljivo mislijo, različnimi, a ne prepirljivimi pogledi, svežimi, novimi idejami pa tudi z razigrano sproščenostjo skupne večerje in z ničimer nadomestljivo čarobnostjo našega prijateljevanja.